

Why was he *Moh'al*; let us say there is no agent regarding a sinful matter

Overview

¹ מעילה challenges the ruling of עבירה from a ברייתא regarding. The rule there is that one who did his שליחות properly and it turned out that he used illegally, the one who sent him (the בעה"ב) is liable for מעילה, and we do not say עבירה. ² Our גמרא discusses the s'גמרא question.

asks: תוספות

תימה הא על כרחך מיירי בשוגג³ דאי במזיד ליכא מעילה דאין מעילה במזיד⁴ -
It is astounding! For perforce that by מעילה, we are discussing a case of שוגג, for if
it is a case of מזיד, there is no מעילה, חייב מעילה, since there is no מעילה by מזיד -
אם כן יש שליח לדבר עבירה דלא שייך למימר דברי הרב ודברי תלמיד דברי מי שומעים⁵ -
Therefore (since it is only בשוגג) there is a שלד"ע, for by שוגג it is inapplicable to
say; 'the words of the master, and the words of the student; whose words do we
listen to'; it is not applicable -

כיון שהוא שוגג -

Since the שליח is a שוגג!

שליחות לדבר עבירה there is שוגג when the שליח is proves his point that תוספות

דהכי נמי משמע בפרק מרובה (בבא קמא דף עט,א) דקאמר הרי שגגב טלה מן העדר -
For this is also how it seems in פרק מרובה, where the משנה states, if one stole a
sheep from the flock; he stole it -
ואמר לכהן טול טלה זה שהוא שלי או נתנו לכהן לבכורות בנו והראה לו בטלה של חבירו -
By saying to (כהן) [his creditor] take this sheep as payment for it is mine, or he

¹ If one derives unauthorized benefit from הקדש inadvertently he is liable for מעילה. This requires him to return to הקדש the amount taken (or benefitted) plus a fourth (fifth). In addition he must bring an אשם מעילות for a קרבן.

² The גמרא answers that we derive from תרומה that by מעילה there is עבירה.

³ This means that in both cases (where the שליח מעל, or where בעה"ב מעל) the שליח and the בעה"ב were unaware that he is מועל בהקדש.

⁴ Regarding מעילה the תורה (ויקרא ה,טו) writes explicitly, והביא את אשמו וגו'.

⁵ The גמרא just explained the reason there is no שלד"ע, since we say to the שליח, you cannot cast the blame on the one who made you a שלד"ע, since you should not have listened to him (the תלמיד) but rather listen to the master (השם) who prohibited you from doing this act. Therefore the שליח is חייב and the משלה is פטור. However when the שליח is unaware that he is doing an עבירה, we cannot say to him why did you listen to the משלה, since the שליח thought he is doing nothing wrong, therefore the regular rule of שליחות should apply and the שליח should be פטור and the משלה should be חייב, since the שליח was merely an agent of the משלה and doing it on his behalf. See 'Thinking it over' ! & 2.

⁶ The הגהות הב"ח amends this to read, ואמר לכהן טול (instead of לבעל חוב טול).

gave it to a כהן, as payment for his firstborn son, but he actually pointed to his friend's sheep (he misled them to take someone else's sheep to pay for his debt) –

ומסיק דמיד שהוציאו הכהן מרשות בעלים נתחייב הגנב במשיכת הכהן⁷ -

And the משנה concludes that as soon as the כהן removed the sheep from the domain of the real owner, the thief (the one who misled the כהן to take another's sheep) **is liable when the כהן pulled** it out of the owner's domain. This concludes the citation of the משנה there. תוספות continues -

והקשה רבינו יצחק התם⁸ אמאי חייב הגנב נימא אין שליח לדבר עבירה⁹ -

So the ר"י asked there, why is the thief liable, let us say ע"אשליד?

ותירץ כיון שאין הכהן יודע שהוא בא מגניבה לא שייך למימר דברי מי שומעין¹⁰ -

And the ר"י answered there that since the כהן does not know that this sheep is coming to him from a robbery, it is inapplicable to say שומעין דברי מי שומעין.

In summation; תוספות asks that the rule of ע"אשליד should not apply where the שליח is a שוגג (since we cannot apply שומעין דברי מי שומעין, and since by definition, the שליח is a שוגג therefore it is understood why by מעילה there is שליחות לד"ע; what is the גמרא's question?!

תוספות answers:

ואומר רבינו יצחק דהכא מיירי אפילו דנזכר השליח¹¹ קאמר דמעל בעל הבית -

And the ר"י answered that here we are discussing a case even where the שליח remembered that he was using הקדש, nevertheless the rule is that בעה"ב מעל -

והשתא פריך אמאי מעל נימא אין שליח לדבר עבירה -

So now we understand what the גמרא asks, why is the בעה"ב מעל let us say ע"אשליד -
דדברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין¹² -

For who do we listen to; the words of the master or the words of the student?!

תוספות goes on to prove that even when נזכר שליח, nevertheless בעה"ב מעל:

ואף על גב דנזכר השליח מעל בעל הבית כדמוכח במעילה (דף כא, א) -

And even though the שליח remembered that it is הקדש, nevertheless בעה"ב מעל as is evident in מעילה -

⁷ The כהן is not liable (even though he was the one who actually removed the sheep), but rather the one who misled the כהן and told him to take the sheep, he is the thief and he is liable.

⁸ See ע"אשליד ד"ה תנו (it does not mention there that the ר"י asked this question).

⁹ The גנב did not steal anything; the כהן stole it as a שליח (on the say so) of the גנב. The כהן should be liable since ע"אשליד!

¹⁰ In such a case where the שליח is unaware that he is committing an עבירה, we say ע"אשליד, since the logic of דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין is not applicable. The same should be here by מעילה. What is the גמרא's question?!

¹¹ The בעה"ב however was unaware the whole time that he asked the שליח to use הקדש property; otherwise there can be no מעילה, since the חוב מעילה is only בשוגג (see footnote # 4).

¹² The שליח was aware that he is using הקדש property illegally.

דתני¹³ נזכר בעל הבית ולא נזכר שליח השליח מעל נזכרו שניהם חנוני מעל -

For it says there in a ברייתא, if the בעה"ב remembered and the שליח did not remember, the שליח is מעל, if they both remembered, the storekeeper is מעל -

והטעם לפי דמעילה אינו אלא בשוגג כדפרישית¹⁴ לפיכך מעל אותו שלא נזכר¹⁵ -

And the reason is because מעילה can only be בשוגג as I explained, therefore whoever does not remember he is מעל -

ואותו שנזכר¹⁶ מזיד הוא -

And whoever remembered is a מזיד and cannot be במעילה -

מכל מקום דוקא אם נזכרו שניהם הא אם נזכר השליח לבד בעל הבית¹⁷ מעל:

Nevertheless the חנוני מעל is only specifically of both the בעה"ב and the שליח remembered; however if only the שליח remembered then מעל בעה"ב מעל.

Summary

If the שליח is unaware we say יש שלד"ע; the בעה"ב is מעל when the שליח is aware.

Thinking it over

1. י"ש states that when the שליח is unaware that he is transgressing, we say יש שלד"ע (according to גמרא states that by שליחות יד בפקדון there is שלד"ע).¹⁸ However perhaps the case of שליח לד"ע by שליחות יד is where the שליח was unaware that he is שולח and therefore יש שלד"ע, but not where he is unaware. The question is that we do not have the הבאים כאחד שני כתובים²⁰!

2. Can we say that the rationale for אשלד"ע is because²¹ the משלח can claim, 'I was sure that the שליח would not listen to me since שומעין דברי מי שומעין דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין דברי אשלד"ע'²²

¹³ The case there is where the בעה"ב gave the שליח money of הקדש to buy something in a store. If the בעה"ב remembered that it is מעות הקדש before the purchase was made, but the שליח was unaware, then שליח מעל (since he spent מעות הקדש). However if both the בעה"ב and the שליח knew that it was מעות הקדש (before the purchase) then the חנוני is מעל when he spends the money (for anything).

¹⁴ See footnote # 4.

¹⁵ This refers to the שליח if נזכר בעה"ב or to the חנוני if נזכרו שניהם (the שליח and the בעה"ב).

¹⁶ This refers either to the בעה"ב ושליח (if נזכר בעה"ב alone) or to the שליח (if נזכרו שניהם).

¹⁷ This does not say explicitly in the ברייתא, rather תוספות derives it from the fact that the חנוני is מעל only when both the בעה"ב and the שליח are aware, however when only the שליח is aware then מעל בעה"ב מעל. [The מעילה takes place the first opportunity when it left בשוגג.]

¹⁸ See footnote # 5.

¹⁹ Therefore we cannot derive from מעילה that יש שלד"ע, since מעילה ושליחות יד are מלמדין ואין כאחד הבאים שני כתובים.

²⁰ See מהרש"א הארוך.

²¹ Not like the explanation offered in footnote # 5.

²² See נחלת משה בגמרא ד"ה שאני.